

Второ заседание

Петък, 27 април 1979 г.

(Открито в 16 ч.)

Председателстващ Николай Георгиев: Другарки и другари народни представители! В залата има необходимия брой народни представители. Откривам второто заседание на десетата сесия на Народното събрание. Продължаваме нашата работа.

Преминаваме към *второ разглеждане на законопроекта за единния кадастър на Народна република България.*

Има думата докладчикът на комисиите народният представител Марко Марков.

Марко Марков: Уважаеми другарки и другари народни представители! На вчерашното заседание на Народното събрание народни представители направиха няколко предложения по законопроекта за единния кадастър на Народна република България. Предложенията бяха обсъдени от Законодателната комисия с участието на ръководствата на Комисията по общественоекономическото развитие, Комисията по социалната политика и Комисията по охрана на природната среда. По тях те правят пред Народното събрание следните предложения:

1. Алинея 2 на чл. 1 да се прередактира така:

„(2) Данните на единния кадастър служат за нуждите на социалното управление, за общественоекономическото планиране, за териториалното и селищното устройство, включително и за опазване и възпроизводство на природната среда“.

Съображения. С предлаганата нова редакция на тази алинея по-пълно се отразяват областите, за които ще служат данните от единния кадастър, като същевременно текстът се поставя в съответствие с Основните насоки за по-нататъшното развитие и усъвършенстване на териториалното и селищното устройство, утвърдени от Мартенския пленум на

Централния комитет на Българската комунистическа партия от 1977 г.

2. Законодателната комисия и ръководствата на другите комисии считат, че предложението за установяване на пълна имуществена отговорност за нанесени щети при действия в разрез с данните от единния кадастър не трябва да се отразяват в този закон, тъй като въпросът за възстановяването на нанесените виновно вреди е уреден в други закони.

3. Не е целесъобразно да се приеме предложението за създаване на териториални кадастри освен в окръзите още и в някои по-големи общини, тъй като с това ще се наруши принципът за двустепенната система на кадастъра, възприет от закона, и ще се затрудни неговото изграждане и функциониране.

4. Другите предложения, които бяха направени от изказалите се народни представители, а именно: да се регламентират по-точно функциите, правата и взаимоотношенията на ведомствата със службите по териториалните кадастри; да се предвиди доставка на съвременни технически средства във връзка с изграждането и прилагането на кадастъра, както и някои дейности от службите по кадастъра при окръжните народни съвети да се приведат на икономическа основа, т. е. при ползуването на данни от кадастъра да се изисква заплащането на такси за услугите, се отнасят до материя, която е предмет на уреждане с подзаконов акт, и Комитетът по архитектура и благоустройство, който ще изработи проекта за правилник за прилагането на закона и ще го внесе в Министерския съвет, ще ги има пред вид при подготовката на правилника.

Комисиите предлагат на народните представители да приемат тези предложения.

Председателстващ Николай Георгиев: Вносителят на законопроекта др. Григор Стоичков съгласен ли е със становището на комисиите?

Григор Стоичков: Съгласен съм.

Председателстващ Николай Георгиев: Пристъпваме към второ гласуване на законопроекта.

Предлагам той да бъде гласуван изцяло.

Има ли друго становище по този въпрос? — Няма.

Народните представители, които са съгласни с предложения законопроект и с направените допълнения по него, моля да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законът за единния кадастър на Народна република България се приема единодушно.

(Текстът на закона — приложение № 3, III)

Преминаваме към *второ разглеждане на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения.*

Има думата докладчикът на комисията народният представител Ангел Шишков.

Ангел Шишков: Другарки и другари народни представители! Вчера в изказванията в Народното събрание, а и писмено до председателя на Народното събрание бяха направени редица предложения от народните представители Любомир Бончев, Маргарит Спиров, Ангел Кедиков и Георги Ценов и от заместник-председателя на Върховния съд Сава Манчев по законопроекта за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения.

Законодателната комисия и Комисията по социалната политика снощи разгледаха много грижливо и задълбочено направените предложения и предлагат:

1. Да се приеме предложението, направено от народния представител Маргарит Спиров, към чл. 53, ал. 1 на законопроекта накрая да се добавят думите „да им предоставят за покупка жилища, принадлежащи на държавата, или да им съдействуват за настаняване чрез свободно договаряне в жилища на граждани в района на населеното място“.

Съображения. Както беше редактирана алинеята по-рано, излизаше, че народните съвети трябва да настаняват заварените наематели по чл. 44 само в държавни жилища. С тази поправка се разширяват възможностите за решаване на жилищния въпрос на заварените наематели в предвидените срокове, като се използват и наличните и незаети жилища на гражданите в околградските селища. С така разширените възможности се улеснява значително разрешаването и в София на въпроса за настаняване на заварени наематели по чл. 44 от Закона за наемните отношения.

2. Заместник-председателят на Върховния съд Сава Манчев направи предложение да се създаде в преходните и заключителни разпоредби текст със следното съдържание, което комисията прие:

„Чл. 54. Наемателите на жилища и вили, посочени в чл. 1, ал. 2, т. 4, включително и тези по свободно договаряне, заварени към 27 април 1979 г., се считат настанени по реда на глава II“.

Съображения. Законът определя режим за настаняване и за жилищата или вилите, посочени в чл. 1, ал. 2, точка 4. Това са жилищата или вилите на чужди граждани или на български граждани, живеещи постоянно в чужбина. Настаняването в такива обекти ще се извършва и след влизането на закона в сила. Налага се да се определи положението на за-

варените наематели до 27 април 1979 г. Правата на наемателите се запазват, като те се считат настанени по реда на глава II независимо от това дали наетото помещение надвишава, или не нормите по чл. 5 и 6. Смисълът е, че ония наематели, които са настанени по свободно договаряне, остават като наематели в жилищата, започват да плащат така наречения нормиран наем или наем по чл. 10 от Закона за наемите, но едновременно с това за тях не се прилагат нормите на чл. 5 и 6 от закона.

3. Приема се предложението и на народния представител Ангел Кедиков. Въз основа на неговото предложение се създава нов текст в преходните и заключителни разпоредби със следното съдържание:

„Чл. 55. (1) Пълномощниците на собственици на имоти по чл. 1, ал. 2, т. 4 са длъжни до 15 юни 1979 г. да декларират пред съответните общински (районни) народни съвети и кметства по чл. 2, ал. 1 свободните към 27 април 1979 г. жилища и вили, които те управляват.

(2) За неизпълнение на задължението по ал. 1 виновните се наказват с глоба от 50 до 300 лв.“

Съображения. Разпоредбата е необходима, за да се установят свободните към датата на приемане на закона жилища или отделни помещения в тях, в които по-нататък народните съвети ще могат по административен ред да настаняват наематели, които трябва да опразват заеманите от тях помещения. Днешната дата се приема, за да се пресекат възможностите за спекулиране от страна на някои недобросъвестни пълномощници.

4. Като се прие това предложение на народния представител Ангел Кедиков, се постави и въпросът: а след приемането на закона, когато се освобождават жилищни помещения, ще трябва ли също така да бъдат декларирани пред народните съвети? Прие се, че това трябва да стане и затова комисията предлага чл. 11 да се измени така:

„Чл. 11. Всички освободени жилищни помещения трябва да бъдат обявени от домоуправителите, от собствениците на имоти по чл. 1, ал. 2, т. 2 и 4 или от техните представители и от лицата, които са ги наемали, пред органа по настаняването в двуседмичен срок от освобождаването им.“

Съображения. Тъй като на режима за настаняване от народните съвети се подчиняват и някои имоти на граждани, посочени в чл. 1, ал. 1, т. 2 и 4, необходимо е да бъде създадено задължение и техните собственици или представители и в бъдеще да ги декларират при освобождаването им.

Не се приеха от комисията следните предложения:

1. Не се прие предложението за допълнение на чл. 53, ал. 1 от законопроекта — да се установи краен срок за София

до 31 декември 1985 г. за настаняване по реда на глава II лицата, заварени като наематели.

Съображения. 1. Възможностите за решаване на проблема в София са били преди всичко обсъдени в Министерския съвет, който е приел съответно постановление № 14 от 28 март т. г., обнародвано в Държавен вестник от 24 април т. г., като е определил за цялата страна краен срок 31 декември 1981 г.

2. Ангажирането на народните съвети при решаване на жилищния въпрос на наематели по чл. 44 представлява само една от мерките в тази насока. Тя не изключва възможността както наемодателите, така и наемателите да вземат съответни мерки за решаване на своя въпрос съгласно разпоредбите на чл. 51 и 52 от закона.

3. В тази насока ще се използват не само държавни жилища, предназначени за отдаване под наем, а и жилища, които се предоставят за покупка, както и жилища и вили на граждани в целия район на селищната система, които са свободни и могат да бъдат предоставени от собствениците им за отдаване под наем. С оглед на това именно комисиите преди малко предложиха съответно допълване на чл. 53 от проекта.

4. Вярно е, че най-голям е броят на заварените наематели в София, но едновременно с това и обемът на жилищното строителство в София е по-голям, отколкото в другите градове.

5. Немалък процент от наемателите, на които не са задоволени жилищните нужди, са групирани в първа група като крайно нуждаещи се и във всички случаи ще получат жилища по общия ред на наредбата.

2. Не се приема и предложението второто изречение на т. 4 от чл. 1, ал. 2 да се прередактира, като се ограничат случаите, в които настаняването не може да се извърши, като изключението да бъде само за роднините на собственика по права линия до първа степен.

Съображения. Това предложение не се приема, защото противоречи на елементарната справедливост. Роднините по права линия от първа степен са децата или родителите на собственика, а по втора степен са внуците, които влизат в семейството, и те не бива да бъдат изключени, както се предлага. Например починал е синът, живеят внуците с дядото, щом са останали само внуците, премахва се ограничението и почваме да настаняваме наематели в съответното жилище. Естествено е, че това не бива да се приема.

3. Не се приема и предложението към чл. 52, ал. 1 да се добави следното ново изречение: „Когато е посочено жилище с наем по тарифата по чл. 25, решението за опразване се из-

пълнява, ако бъде осигурено наемането на посоченото жилище до 31 декември 1981 г.“

Съображения. Не може да се иска обезпечаване на наемателите с жилища за определен срок, защото при свободно договаряне страните сами определят продължителността на срока.

4. Не се приема предложението по чл. 51, ал. 1, т. 2 — след думите „лека кола“ да се добави „и други имущества със значителна стойност, като влогове и др.“.

Съображения. Що се касае до възможността за продажба на леката кола, комисиите вече приеха съответно изменение, при което се преценява положението към датата на приемането на закона.

Що се касае до наличността на други имущества със значителна стойност, има големи затруднения от гледна точка на отграничаване на стойността и вида на тези имущества и тяхното установяване, а освен това съществува и правна забрана за установяване на влоговете, тъй като има тайна на влоговете.

5. Не се приема и предложението по чл. 51 за увеличаване на наема по етапи: до 1980 г. — половината от свободния наем, от 1981 г. — целия свободен наем.

Съображения. Наемателите по чл. 44, които след изтичането на 10-годишния срок ще трябва да плащат наем, определен по реда на чл. 25, следва да бъдат подчинени на общия режим на българските граждани, а не да се създават за тях нови привилегии, още повече, че се касае за такива, които имат достатъчно средства по трите пункта на чл. 51.

6. Не се приема предложението да се предоставят права на общинските народни съвети и в бъдеще след задължителна проверка и при доказване, че освободените жилищни помещения не са необходими на собствениците им, да се настаняват в тях наематели и да се определя наемната цена при условията на чл. 10 от Закона за наемните отношения.

Съображения. Сегашното изменение и допълнение на Закона за наемните отношения цели да реши до края на 1981 г. жилищния проблем на заварените наематели, настанени по административен ред в жилища на граждани, с изключение на тези по чл. 1, ал. 2, т. 4, а предложението има за цел и занапред да се извършва настаняване по административен ред в жилищни помещения на граждани след излизането на досегашните наематели, където отново ще се установят свободни стаи по нормите, определени от чл. 5 и 6 от Закона за наемните отношения. Всъщност това предложение противоречи и на принципите, върху които се прави предложението от Министерския съвет изменение и допълнение на Закона за наемните отношения.

7. Не се приема и предложението да се въвеждат нови санкции по чл. 40а спрямо ония наематели, които отдават под наем жилищни помещения по цени, далеч по-високи от предвидените в чл. 25, тъй като санкциите, които се предлагат, са уредени в други закони и нормативни актове, включително и в Наказателния кодекс.

8. Не се приема предложението наемът по чл. 25 от Закона за наемните отношения, когато наемателят притежава лека кола, а също така и в случаите, посочени в т. 1 и 3 на чл. 51, да се приложи и спрямо наематели, настанени в държавни и ведомствени жилища.

Съображения. Това предложение не е предмет на изменението и допълнението на закона, който сега се разглежда от Народното събрание.

Бяха постъпили и някои въпроси до председателя на Народното събрание др. Владимир Бонев. Ние смятаме, че по тях трябва да се дадат съответни отговори.

Първият въпрос се отнася до настанените в имоти на собственици, които живеят постоянно в чужбина — при какви условия могат да закупят тези имоти.

Законът очевидно не урежда материя, която засяга продажбата на недвижими имоти. Тези имоти са все пак частни, въпреки че ние ги поставяме под определен режим, и те ще се закупят тогава, когато собственикът им реши да ги продава, по реда на Закона за собствеността на гражданите.

Втори въпрос. Наемател, който живее сега в центъра на София, никога няма да се съгласи да отиде в жилище в околностите на София, той винаги ще търси причини да не приеме предложената му квартира. Поради това се предлага комисията да помисли за друга, по-ефикасна мярка.

С новите разпоредби на закона, когато се посочи квартира на наемател и той не иска да отиде в нея, има вече и принудително изпълнение, и съдебен изпълнител, който може да приложи изпълнението на практика, както това става в нашата правова държава.

Последният въпрос е: какво ще става със студентите, които живеят на свободен наем в жилища на наемодатели, които, за да вземат допълнителен доход, са се стеснили? Ако и след 31 декември 1981 г. те ще живеят в частни жилища на наемодатели, то тогава студентите ще плащат по-големи наеми.

Очевидно законът не разисква въпроса за онези граждани, които живеят на така наречения свободен наем или наем по чл. 25 от Закона за наемните отношения, които са може би 190 или 200 000 души в цялата страна. Те живеят на основание на свободен договор с определен или без определен срок и техните отношения с наемодателите се определят именно по този договорен начин.

Това са предложенията на комисиите.

Председателстващ Николай Георгиев: Вносителят на законопроекта др. Светла Даскалова съгласна ли е със становището на комисиите?

Светла Даскалова: Да, съгласна съм.

Председателстващ Николай Георгиев: Пристъпваме към гласуване на законопроекта.

Предлагам законопроектът да бъде гласуван изцяло.

Има ли друго становище? — Няма.

Моля народните представители, които приемат законопроекта с направените допълнения, да вдигнат ръка.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законът се приема единодушно.

(Текстът на закона — приложение № 4, III)

Преминаваме към *второ разглеждане на законопроекта за изменение и допълнение на закони и укази, отнасящи се до дейността на народните съвети.*

Има думата докладчикът на Законодателната комисия народният представител проф. Иван Ненов.

Иван Ненов: Другарки и другари народни представители! По законопроекта за изменение на закони и укази, отнасящи се до дейността на народните съвети, е постъпило само едно предложение от др. Дража Вълчева — министър на народната просвета.

В това предложение всъщност има две категории бележки. Едната засяга непосредствено материята и характера на промените, които Министерският съвет предложи по останалите 30 закона, за които вчера говорихме.

Другите бележки са свързани с решаването на въпроси по същество за откриване и закриване на учебни заведения, за начина на тяхното материално обезпечаване. С оглед на това др. Вълчева оттегли тези предложения, които би трябвало предварително да бъдат съгласувани с Министерския съвет.

Затова в същност, що се касае до разглеждания сега законопроект, остава да се обсъди само едно предложение и то се свежда до следното:

След раздел 30 на законопроекта да се прибави нов раздел 31 във връзка с внасяне на едно изменение в Закона за по-тясна връзка на училището с живота и за по-нататъшно развитие на народното образование в Народна република България, обнародван в „Известия“, бр. 54 от 1959 г., изм. в ДВ, бр. 99 от 1963 г.

Предлага се в този нов раздел 31 да се прибави нов § 106а със следното съдържание:

„§ 106а. В чл. 5, ал. 2, и 41, ал. 4 от Закона за по-тясна връзка на училището с живота и за по-нататъшно развитие на народното образование в Народна република България думите „народните съвети“ да се заменят с „общинските (районните) народни съвети и кметствата.“

По този начин се решава един от въпросите, които бяха предмет на изменения и в другите закони.

Законодателната комисия смята, че като се има пред вид и това предложение, както и предложенията, които бяха направени вчера, народните представители биха могли да гласуват закона така, както той беше предложен.

Председателстващ Николай Георгиев: Вносителят на законопроекта др. Григор Стоичков съгласен ли е със становището на комисията?

Григор Стоичков: Съгласен съм.

Председателстващ Николай Георгиев: Пристъпваме към гласуване на законопроекта.

Предлагам той да бъде гласуван изцяло. Има ли друго мнение? — Няма.

Моля народните представители, които приемат законопроекта с направените допълнения, да гласуват.

Против има ли? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законът се приема единодушно.

(Текстът на закона — приложение № 5, III)

Преминаваме към второ разглеждане на законопроекта за *закриване на Министерството на земеделието и хранителната промишленост и за даване ранг на министерство на Националния аграрно-промишлен съюз.*

Има думата докладчикът на комисията народният представител Марко Димитров.

Марко Димитров: Другарки и другари народни представители! Поради това, че по законопроекта не станаха никакви разисквания, комисията предлага на Народното събрание да гласува и приеме законопроекта така, както е предложен от Министерския съвет.

Председателстващ Николай Георгиев: Преминаваме към гласуване.

Предлагам законопроектът да бъде гласуван изцяло. Друго становище има ли? — Няма.

Народните представители, които приемат законопроекта, както е предложен от Министерския съвет, моля да вдигнат ръка.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законът се приема единодушно.

(Текстът на закона — приложение № 6, III)

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Предложение от председателя на Министерския съвет за промени в състава на Министерския съвет.

Ще прочета предложението:

„ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Станко Тодоров — председател на Министерския съвет

Другарки и другари народни представители,

За подобряване ръководството на някои отрасли и дейности от страна на правителството предлагам Народното събрание да избере за заместник-председатели на Министерския съвет секретаря на Централния комитет на Българската комунистическа партия др. Тодор Божинов и члена на Секретариата на Централния комитет на Българската комунистическа партия и първи секретар на Градския комитет на Българската комунистическа партия в София др. Георги Йорданов.

Поради закриване на Министерството на земеделието и хранителната промишленост и прехвърляне на функциите му на Националния аграрно-промишлен съюз предлагам Народното събрание да освободи заместник-председателя на Министерския съвет Григор Стоичков от длъжността министър на земеделието и хранителната промишленост и да избере председателя на Централния съвет на Националния аграрно-промишлен съюз за член на правителството, като вземе следното

РЕШЕНИЕ

за промени в състава на Министерския съвет

Народното събрание въз основа на чл. 78, т. 16, и 101, ал. 1 от Конституцията на Народна република България реши:

1. избира Тодор Божинов и Георги Йорданов за заместник-председатели на Министерския съвет;

2. освобождава от длъжността министър на земеделието и хранителната промишленост Григор Стоичков — заместник-председател на Министерския съвет;

3. избира председателя на Централния съвет на Националния аграрно-промишлен съюз Васил Цанов за член на правителството.

Председател на Министерския съвет: **Станко Тодоров**“

Желае ли някой народен представител да се изкаже по предложението на председателя на Министерския съвет? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Народните представители, които приемат предложеното решение за промени в състава на Министерския съвет, моля да вдигнат ръка.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

Моля новоизбраните членове на правителството другарите Тодор Божинов, Георги Йорданов и Васил Цанов да заемат местата си сред членовете на Министерския съвет и да подпишат клетвени листове, с което да се смята положена предвидената в Конституцията клетва.

(Новоизбраните членове на правителството подписват клетвени листове и заемат местата си сред членовете на Министерския съвет)

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Предложение от ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и на Българския земеделски народен съюз за промени в състава на някои постоянни комисии на Народното събрание.

Ще прочега предложението:

„ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за промени в състава на някои постоянни комисии на Народното събрание

Уважаеми другарки и другари народни представители,

Поради станалите промени в състава на народните представители и пред вид изискването народните представители

да бъдат заангажирани с работа в комисиите на Народното събрание ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и на Българския земеделски народен съюз предлагат на Народното събрание на основание чл. 76, ал. 1 от Конституцията на Народна република България да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е

за промени в състава на някои постоянни комисии на Народното събрание

1. Избира народния представител Желю Милушев Русев за член на Комисията по социалната политика.

2. Избира народния представител Атанас Костадинов Чобанов за член на Комисията по охрана на природната среда.

3. Избира народния представител Йордан Велев Йорданов за член на Комисията по охрана на природната среда.

4. Избира за секретар на Комисията по общественоеко-номическото развитие народния представител Георги Иванов Манев, член на същата комисия.

5. Освобождава народния представител Георги Йорданов Момчев от задължението му член на Комисията по общественоеко-номическото развитие.

6. Освобождава народния представител Али Рафиев Ибрахимов от задължението му член и заместник-председател на Комисията по проверка на изборите.

7. Освобождава народния представител Георги Стоянов Стоянов от задължението му член на Комисията по общественоеко-номическото развитие.

8. Освобождава народния представител Вълкан Ангелов Шопов от задължението му член и секретар на Комисията по общественоеко-номическото развитие.

Председател на парламентарната група на БКП:
П. Кубадински

Председател на парламентарната група на БЗНС:
Н. Георгиев“

Желае ли някой народен представител да вземе отношение по предложението? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които приемат предложението проекторешение за промени в състава на някои постоянни комисии на Народното събрание, да вдигнат ръка.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Предложение от ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за промяна в състава на Върховния съд на Народна република България.

Ще прочета предложението:

„ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за промяна в състава на Върховния съд

Другарю председател,

Молим Народното събрание на основание чл. 78, т. 16, 128 и 132, ал. 1 от Конституцията на Народна република България във връзка с чл. 81 от Закона за устройство на съдилищата да вземе решение за освобождаване от длъжност съдия във Върховния съд на Народна република България полковник Атанас Ангелов Атанасов по собствено желание поради недобро здравословно състояние.

С оглед на тази промяна предлагаме Народното събрание да избере за съдия във Върховния съд полковник Божин Йотов Иванов — досегашен съдебен инспектор във Военносъдебния отдел на Министерството на правосъдието.

Във връзка с изложеното предлагаме Народното събрание да вземе следното

РЕШЕНИЕ

**за промяна в състава на Върховния съд
на Народна република България**

Седмо Народно събрание на основание чл. 78, т. 16, 128 и 132, ал. 1 от Конституцията на Народна република България във връзка с чл. 81 от Закона за устройство на съдилищата

РЕШИ:

Освобождава полковник Атанас Ангелов Атанасов от длъжността съдия във Върховния съд на Народна република България по собствено желание.

Избира полковник Божин Йотов Иванов за съдия във
Върховния съд на Народна република България.

Председател на парламентарната група на БКП:

П. Кубадински

Председател на парламентарната група на БЗНС:

Н. Георгиев

Желае ли някой народен представител да вземе отношение по предложението? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Народните представители, които приемат предложеното проекторешение за промяна в състава на Върховния съд, моля да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

Петнадесет минути почивка.

(След почивката)

Председател д-р Владимир Бонев: Другарки и другари народни представители! Народното събрание продължава своята работа съгласно утвърдения дневен ред.

С особено задоволство предоставям думата на първия секретар на Централния комитет на партията и председател на Държавния съвет д-р. Тодор Живков да произнесе реч за вътрешната и външната политика на Народна република България. *(Бурни и продължителни ръкопляскания)*

Тодор Живков: Уважаеми другарки и другари народни представители! Народното събрание на Народна република България като висш орган на страната, както е известно, в изпълнение генералната линия на партията разработва, обсъжда и решава основните проблеми на вътрешната и външната политика на нашата държава при изграждането на зряло социалистическо общество.

В духа на Конституцията на Народна република България, в духа на нашата социалистическа демокрация стана вече традиция Държавният съвет и Министерският съвет периодично да се отчитат пред Народното събрание, а с помощта на радиото, телевизията и останалите средства за масова информация — да се отчитат пред целия народ.

В духа на тази традиция аз искам да запозная народните представители с някои основни насоки и с практическата дейност на нашата държава в областта на вътрешната и международната политика.

Другарки и другари народни представители! Ако трябва да определим главното и основното, което характеризира

вътрешното развитие на нашата страна в годините след Единадесетия конгрес, това е безспорно огромната организаторска дейност на партията и държавата и самоотверженият труд на нашия народ за осъществяване на стратегическия девиз за висока ефективност и високо качество — единствено правилният път към все по-пълното задоволяване на растящите материални и духовни потребности на народа.

Какви са практическите резултати от нашите усилия?

Преди всичко продължава с ускорени темпове изграждането на материално-техническата база на развитото социалистическо общество у нас. За три години бяха въведени в действие основни фондове за 15 900 млн. лв., с което общият им размер в народното стопанство надхвърли 67 милиарда лева. През 1978 г. бяха въведени основни фондове за 5 и половина милиарда лева, при въвеждани средногодишно през шестата петилетка за 3700 млн. лв.

С високи и устойчиви темпове нараства обществената производителност на труда. На тази основа главният синтетичен показател за ефективността на народното стопанство — националният доход на човек от населението, се е увеличил от 1618 лв. през 1975 г. на 1853 лева през 1978 г. Особено важно е, че растежът на националния доход се постигна изцяло за сметка на повишената обществена производителност на труда.

Продължиха динамичните прогресивни структурни изменения в икономиката. Промислеността се утвърждава все повече като водещ народностопански отрасъл. Относителният дял на промишлеността в създадения национален доход се увеличи от 53,5 на сто през 1975 г. на 58,1 на сто през 1978 г., а съотношението между промишлената и селскостопанската продукция се измени от 81 : 19 на 84 : 16. С изпреварващи темпове продължиха да се развиват структуроопределящите промишлени отрасли, носители на технически прогрес — машиностроене и металообработване, електротехника, енергетика, химия и други. Разшири се асортиментът и се подобри качеството на стоките за населението.

Въпреки огромните загуби от природните бедствия — слани, градушки, суховеи, успешно се развива и нашето селско стопанство. Днес в селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост се създава около 24 на сто от националния доход. По износ на редица селскостопански продукти сме на първо място между страните — членки на Съвета за икономическа взаимопомощ.

Високите темпове на икономически растеж и активното включване на нашата страна в международното разделение на труда доведоха до бързо нарастване на външнотърговския ни стокообмен. През 1978 г. той достигна около 13 и половина милиарда валутни лева и бе с над 27 на сто по-голям от реа-

лизирания през 1975 г. Изключително успешно се развиват интеграционните ни връзки със страните — членки на СИБ, и преди всичко със Съветския съюз.

През 1978 г. търговският и платежният баланс на страната с несоциалистическите страни приключи с положително валутно салдо. С това се постави и добра основа за цялостно балансиране при стокообмена с несоциалистическите страни.

Отличителна черта и основно съдържание на дейността на партията винаги са били грижата за човека и все по-пълното задоволяване на материалните и духовните потребности на населението. Ускореното развитие на икономиката и повишаването на нейната ефективност създадоха необходимите условия за по-нататъшно изпълнение на декемврийската програма на партията за повишаване жизненото равнище на народа.

Реалните доходи на човек от населението за трите години се увеличиха със 7,2 на сто. Средната работна заплата на заетите в народното стопанство нарасна за същото време с 6,6 на сто. С бързи темпове се увеличават обществените фондове за потребление. Техният размер през 1978 г. надхвърли 4200 млн. лв., което е с над 555 млн. лв. повече, отколкото през 1975 г.

Стокооборотът на дребно през 1976, 1977 и 1978 г. нарастваше с повече от 4,5 на сто средногодишно. Увеличи се потреблението на по-качествени хранителни стоки главно от животински произход и на предметите за домакинско обзавеждане и дълготрайна употреба. Успешно се изпълняват задачите за по-нататъшното подобряване на здравеопазването на народа и за задоволяване нуждите от детски заведения.

Големи успехи бяха постигнати и в другите сфери и области на обществения живот — образованието, науката, изкуството и културата.

Тези факти отново потвърждават голямата жизненост на реалния социализъм, неговите огромни предимства.

В тази обстановка на повишена трудова и политическа активност се проведеха изборите за окръжни, общински и районни народни съвети. Резултатите са известни. Със създаването на общини от нов тип и общински народни съвети с нови, по-широки пълномощия социалистическата демокрация се развива и усъвършенствува още повече, създават се още по-действени стимули за комплексно решаване на икономическите и културните проблеми на селищните системи.

Обстойният отчет за изминалия мандат, срещите и разговорите между избирателите и народните съветници, поставените поръчения създават условия за нов политически и трудов подем в навечерието на 35-та годишнина от победата на социалистическата революция в България, за предсрочно из-

пълнение на насрещните планове във всяка организация, бригада и работно място.

Кратката равностетка от първите три години на седмата петилетка налага извода, че под ръководството на Комунистическата партия нашият народ, уверен в утрешния ден, с бързи темпове изгражда материално-техническата база на социализма, непрекъснато подобрява своето жизнено равнище, усъвършенствува социалистическия начин на живот и издига международния авторитет на страната. Такъв е главният резултат.

За постигането на тези успехи изключително значение имат последователно взетите от Централния комитет мерки за усъвършенствуване управлението на нашето общество.

Кои са те?

На първо място, това е осъществяваната концентрация и специализация на производството в мащабите на цялото народно стопанство с приложението на мултипликационния подход.

При прилагането на новия подход в практическите разработки за развитие на различните области на икономиката се разкриха неподозирани възможности за постигането на висока ефективност и високо качество по цялата верига на обществено производство.

Съчетаването на отрасловата концентрация и специализация с териториалното разположение на производителните сили позволи да се предотврати ненужната концентрация на работна сила в отделните селищни системи, да се избегне обезлюдяването на някои от тях, планово да се формират производствено-икономическите, културните и другите връзки с тях и рязко да се съкратят капиталните вложения, като се използват възможностите на съществуващата материално-техническа база в селищните системи.

Сега е необходимо мултипликационните разработки да се приведат в действие с оглед максималното оползотворяване на разкритите резерви. Разбира се, основните програми по внедряването на нови изделия и технологии, унификация, стандартизация, типизация и специализация на производство-то трябва периодически да се актуализират.

На второ място, това са мерките за усъвършенствуване на социалистическата организация на труда.

Възприетият от Националната партийна конференция курс за преодоляване на тесните схващания за организацията на труда като организация само на живия труд, за усъвършенствуване на социалистическата организация на труда в диалектическо единство на нейните три елемента — предметите на труда, средствата на труда и живия труд, даде своите първи резултати. Извършената огромна работа ни позво-

лява да достигнем поставената от Националната партийна конференция голяма задача, а именно — националният доход да нарасне над предвиденото с плана и контролните цифри, като материалните разходи се намаляват средногодишно с 5 на сто, обществената производителност на труда се повишава с 4—5 на сто и се подобрява с около 10 на сто използването на производствените фондове в отраслите и дейностите, чиято продукция може да се реализира.

С постигането на планираното и с допълнително нарастване на обществената производителност на труда бяха предвидително заработени и внесени по сметка в банката средства, които позволиха на около 100 крупни комбината и предприятия с над 300 хил. работници и служители да приложат новата организация на работната заплата, включително единната тарифна мрежа и единната щатна таблица. С това те увеличиха работната си заплата с около 20 на сто в сравнение с 1975 г. В партийно-правителствената комисия по усъвършенствуване социалистическата организация на труда сега се разглеждат предложенията за готовност да приложат новата организация на работната заплата още десетки комбинати, предприятия и заводи.

На трето място, това са мерките за усъвършенствуване на плновото ръководство на икономиката.

Системната и последователна работа, извършена в тази област в годините след конгреса, доведе до създаването на нова технология, главното достойнство на която е осъществяването на необходимата интеграция и синхрон между планирането отгоре до долу и отдолу нагоре. Новата технология на планиране още веднъж показва огромните възможности на нашата икономика, когато се съединяват усилията, творчеството и талантът на трудещите се от бригадите и всички производствени единици с предимствата на координиращите и регулиращи действия на централизираното планиране.

Извършеното в тази област е едно добро начало, което трябва да се утвърждава ежедневно в стила и работата на държавните, стопанските и обществените органи и организации при реализирането на социално-икономическата политика на партията.

На четвърто място, в периода след Единадесетия конгрес беше усъвършенствувана организационно-стопанската структура на икономиката на страната.

С утвърдените генерални схеми за концентрация и специализация на производството се извърши решителна крачка към намаляване звенността в управлението, като се премина на широк фронт към двузвенна и тризвенна структура на управление. Укрепиха се стопанските комбинати и аграр-

но-промишлените комплекси като особено сполучлива форма за организация на производството. Същевременно се разшириха оперативно-производствените функции на производствените единици, осигуряващи изпълнение на възложените им качествени и натурални показатели.

През изминалия период успешно завърши и началният етап от рационализирането и опростяването на функциите и структурите на управленческия апарат и бяха съкратени около 150 хиляди служители. С това относителният дял на административно-управленческия апарат намаля от 13 на 9 на сто.

Бяха създадени организации за инженерно-внедрителската дейност на стопанските организации, а също така и организации за снабдителна, пласментна и търговска дейност. Главната задача на тези организации е да гарантират бързото внедряване на научно-техническите постижения в производството. На тази основа те трябва да повишават непрекъснато неговото техническо, технологическо и организационно-равнище, като го свържат с вътрешния и международния пазар и носят пълна отговорност за реализацията на произведената продукция.

Важен момент в усъвършенствуването на управлението на народното стопанство е завършеното доизграждане на селищните системи като качествено нови социални и икономически единици, обединени от общи производствени дейности, общо обслужване, единен транспорт, стремеж към създаване на еднакви условия на живот, към равномерно повишаване на жизненото равнище във всички населени места.

На пето място, както ви е известно, в последно време Централният комитет на партията и правителството извършиха значителна работа по преустройството на управлението на селското стопанство върху икономическа основа. Материалите и решенията на Мартенския пленум, основните положения на Националния аграрно-промишлен съюз и нормативните документи на правителството са публикувани. Те срещнаха одобрението и подкрепата на нашата общественост и преди всичко на трудовите колективи от селското стопанство.

Поради всичко това аз няма да се спирам на този въпрос. Сега главното е самоиздръжката като икономическа същност на стопанската сметка и резултативното образуване на работната заплата в рамките на остатъчния фонд „Работна заплата“ да се приложат и в другите сфери и дейности на народното стопанство.

На шесто място, това са мерките за най-тясно свързване на борбата за висока ефективност и високо качество с научно-техническата революция. За критерий на ефективността в областта на науката и техническия прогрес и на цялата ико-

номика ние определихме равняването с челните постижения на най-напредналите в съответната област страни.

Извършваната в големи мащаби модернизация, реконструкция и разширение на материалното производство, за което през миналата година се отделиха над 70 на сто от капиталните вложения, е насочена към реализацията на научната стратегия и политика на партията за следващите 15—20 години.

По нашия път, другарки и другари, има редица трудности, малки и големи. Ние не крием това, по тези въпроси открито и остро самокритично говорихме и на Юлския пленум на Централния комитет, и на Националната партийна конференция, и на окръжни конференции, и в партийните и отечественофронтовските организации. Ние разкрихме и преодоляхме или сме в процес на преодоляване на сериозни недостатъци, намерихме верни решения на основни проблеми на нашето развитие, за които говорих тук.

Сега главното е да използваме създадените условия и предпоставки и решително да преминаваме от преустройство и усъвършенствуване на отделни области на икономиката към усъвършенствуване на всички области и сфери на дейност, на цялостния механизъм на социалното управление.

Естествено задачата е трудна и сложна. Но няма никакво съмнение, че комунистите и партийните кадри, сдружените земеделци, държавните и стопанските кадри ще се справят с нея, както са се справяли с всички задачи, които е поставяла партията пред тях в името на щастието на нашия народ.

Другарки и другари народни представители! Позволете ми да направя кратко изложение по международното положение и външната политика на Народна република България.

Интересът на нашия народ към събитията и тенденциите в развитието на света е напълно оправдан, напълно закономерен. България съжителствува на планетата с близо 160 държави, повечето от които са твърде различни по обществено устройство, начин на живот, политическа ориентация. Явленията и процесите, които се извършват в нашата епоха — епоха на прехода от капитализма към социализма в световен мащаб, — са богати, сложни, многопланови, динамични. Едновременно с борбата за социализъм се разгръща и могъщо антиимпериалистическо, националноосвободително движение, разгръща се невиджана по масовост и настъпателност борба за мир. Благодарение на неуморните усилия на страните от социалистическата общност, на другите миролюбиви сили, на трезвомислещите политици и държавници в капиталистическите страни опасността от нова световна война е значително отдалечена, макар че не е окончателно премахната.

Надпреварата във въоръжаването продължава, натрупано е и продължава да се трупат оръжия със страшна унищожителна сила. Милиони хора по света умират от глад и недояждане. Други милиони стават жертва на болести и стихийни бедствия. Застрашително се изострят и такива общочовешки проблеми като суровинния, енергетическия, продоволствения, проблемът за опазване на природната среда. В същото време за въоръжаване годишно се изразходват над 420 млрд. долара и ако не се лъжа, още през 1970 г. учените бяха изчислили, че за всеки жител на земята са приготвени по 16 тона експлозив...

Като първи секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България аз неведнъж съм изразявал и обосновавал нашето отношение към явленията и процесите, които се извършват в света. Мисля, че не е необходимо да повтарям всеизвестни неща. Целите, основите и принципите на нашата външна политика са известни и ясни на всички. Известна и ясна е нашата вярогност към принципите на марксизма-ленинизма и пролетарския интернационализъм, нашата готовност да оказваме подкрепа на народите, борещи се за свобода и социална справедливост, нашата дълбока убеденост в правилността и необходимостта от мирно съвместно съществуване и сътрудничество между страните с различен обществен строй. Като комунистическа партия, като социалистическа страна, като народ, който се е устремил уверено към своето комунистическо бъдеще, ние имаме сто причини да искаме мир и да се борим за мир в света и нямаме нито една причина да искаме международно напрежение, недоверие, вражди, „студени“ и „горещи“ войни между народите! (*Продължителни ръкопляскания*)

Именно поради това ние се застъпваме и работим според силите и възможностите си за укрепване и развитие на разведраването, за превръщането му в необратим процес.

Именно поради това се застъпваме и работим за реален напредък в областта на разоръжаването, за развитие на взаимноизгодно международно сътрудничество.

Именно поради това осъдихме решително и категорично китайската военна агресия против Социалистическа република Виетнам.

Именно поради това осъдихме сепаративните сделки в Близкия изток.

Именно поради това, в името на великите идеали на мира и сътрудничеството, ние сами пътуваме по света и приемаме у нас с открити сърца партийни и държавни ръководители от другите страни.

Именно поради това проявяваме гражданна активност в Организацията на обединените нации и в други авторитетни международни форуми.

Именно поради това Народна република България е провеждала, провежда и ще провежда и занапред принципна, последователна външна политика.

В нашата външна политика, в нашите взаимоотношения с другите страни няма нищо неясно, нищо двусмислено, нищо конюнктурно. Народна република България е социалистическа страна, членка е на Организацията на Варшавския договор и на Съвета за икономическа взаимопомощ. Основното, главното направление на външната политика на нашата партия и държава е непрестанното укрепване на братския съюз на страните от социалистическата общност. С тези страни нас ни обединява всичко — еднородната общественно-политическа и икономическа система; нашите общи цели и задачи, общата идеология — марксизмът-ленинизмът; обединява ни социалистическият интернационализъм; обединява ни кръвната заинтересованост в запазването и укрепването на световния мир, в осигуряването на мирни външни условия за изграждането на социализма и комунизма.

Както е известно, Българската комунистическа партия провежда неотклонно курс на всестранно сътрудничество и сближаване между Народна република България и Съветския съюз. Никога досега отношенията на нашата страна със СССР не са били така всеобхватни и всепроникващи.

Що се отнася до връзките ни със съветските партийни и държавни ръководители, те са постоянни, регулярни. След посещението на нашата партийно-правителствена делегация в СССР през 1977 г. имах още пет срещи с другаря Леонид Илич Брежнев. Особено място заема приятелското посещение на другаря Брежнев у нас през януари 1979 г. Естествено на нашите срещи ние обсъждаме най-важните и актуални проблеми на международното положение, решаваме основни въпроси на двустранните отношения. През последните години сключихме със СССР поредица нови спогодби и споразумения. Влезе в действие най-голямата в света фериботна линия Варна — Иличовск. През завършване е работата по генералната схема за специализация и коопериране в отраслите на материалното производство на двете страни за периода до 1990 г. Бяха проведени внушителни мероприятия в България — на съветската култура, в Съветския съюз — на българската култура.

Вълнуваща проява на нашата дружба стана съвместният космически полет, в който участваха българинът Георги Иванов и съветският гражданин Николай Рукавишников. *(Бурни ръкопляскания)* Полетът се превърна в символ на

общия ни устрем към общото бъдеще, чието им е комунизъм!

Към това прекрасно и щастливо бъдеще ние вървим в дружен строй с братските народи на другите социалистически страни. (*Продължителни ръкопляскания*)

През септември 1977 г. ние посрещнахме у нас партийно-правителствена делегация на Германската демократична република начело с другаря Ерих Хонекер. По време на посещението подписахме Договор за дружба, сътрудничество и взаимопомощ между Народна република България и Германската демократична република — основополагащ документ на нашите двустранни отношения. Подписани бяха и основни насоки за икономическото и научно-техническото сътрудничество и за по-нататъшното развитие на социалистическата икономическа интеграция между двете страни след 1980 г.

В началото на тази година официално приятелско посещение в България направи и партийно-държавна делегация на Полската народна република начело с другаря Едвард Герек. Решени бяха редица съществени въпроси на двустранното сътрудничество.

През февруари т. г. приятелско делово посещение у нас направи другарят Николае Чаушеску.

Нашето посещение в Куба в началото на този месец ми даде възможност да се срещна и разговарям с другаря Фидел Кастро. В Хавана подписахме програма за по-нататъшното развитие на икономическото и научно-техническото сътрудничество и социалистическата интеграция между нашите две страни след 1980 г. Подписани бяха и други документи, регламентиращи двустранните ни отношения. Отново подчертахме пълното единство на нашите позиции по всички международни въпроси.

Успешно се развиват нашите връзки с Корейската народнодемократична република — особено след размяната на визити, която направихме с другаря Ким Ир Сен.

До края на 1979 г. се предвижда да се срещнем у нас с другарите Юмжагийн Цеденбал и Янош Кадар, предстои посещение на наша партийно-държавна делегация в Чехословашката социалистическа република, за да разговаряме с другаря Густав Хусак. През есента ще посетим Социалистическа република Виетнам, Лаоската народнодемократична република и Народна република Кампучия, където ще разговаряме с другаря Ле Зуан, с другаря Кейсон Фомвихан, с другаря Хенг Самрин — ръководителя на възродена Кампучия.

Председателят на Министерския съвет другарят Станко Тодоров също се среща с председателите на министерските съвети на страните от социалистическата общност поне вед-

нъж в годината с основната задача да съгласуват нашите икономически планове. Най-малко веднъж в годината се събират и министрите на външните работи, за да набележат мерки за изпълнение на съгласуваната външнополитическа линия.

Както виждате, другарки и другари, през последните години сме имали или ще имаме в близко бъдеще отговорни и неизмеримо полезни контакти на най-високо равнище с почти всички социалистически държави.

Централният комитет на Българската комунистическа партия, Държавният съвет и Министерският съвет на Народна република България и занаяпред ще полагат всички усилия за задълбочаване и разширяване на братската дружба и сътрудничество със СССР и другите страни от социалистическата общност, за да вървим в могъщ единен строй от победа към победа, по пътя на всестранныя възход! *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Другарки и другари народни представители!

Централният комитет на Българската комунистическа партия и правителството на Народна република България придават първостепенно значение на своята балканска политика, на развитието на отношенията ни със съседните страни. Това е понятно. Българският народ е жизнено заинтересуван от запазването и укрепването на мира и сигурността в района, в който живее, от развитието на приятелството, сътрудничеството и разбирателството със своите съседи. Това отговаря на коренните интереси и на останалите балкански народи.

С активната си конструктивна политика нашата страна дава съществен принос за укрепване на разведряването на Балканите, за утвърждаване на добросъседството, на приятелството и на широкото равноправно и взаимноизгодно сътрудничество между народите. Тази наша политика е принципна, последователна и неизменна. Ние я следваме неотклонно и с дълбоко осъзната отговорност. *(Ръкопляскания)*

Какво би могло да се каже за сегашната обстановка на Балканите?

Бих искал да заявя, че ние, българите, сме оптимисти. Не е нужно да разкрасяваме съществуващата сега действителност, нито да живеем с илюзии. Но не може да не се подчертае, че извършените положителни промени в нашия район са значителни, постигнатият напредък е съществен. Балканските народи все повече осъзнават благото на мира, разведряването и разбирателството, балканските общественици и държавни ръководители все повече се съобразяват с тази изстрадана повеля на своите народи, балканските държави все по-трезво и реалистично работят за преодоляване мрачна-

та репутация на Балканите като барутен погреб на Европа, за превръщането им в зона и фактор на европейския мир. Ние ценим постигнатото. То ни изпълва с добри надежди. Народът и ръководството на социалистическа България вярват в мира, разбирателството и сътрудничеството между балканските народи и упорито работят за осъществяването в живота на тази благородна кауза.

Разбира се, ние сме реалисти. Не си затваряме очите пред трудностите, идващи както от тежкото историческо наследство на Балканите, така и от сложността на съвременната балканска действителност. Даваме си сметка също така за активните опити на определени реакционни сили да дестабилизируют обстановката на Балканите, да минират отношенията на добросъседство между държавите, да разпалват недоверие между народите. Освен това Балканите не са изолиран район. Сложният и противоречив характер на съвременните световни процеси рефлектира и тук. Всичко това, разбира се, усложнява обстановката.

Но балканските народи могат и трябва да живеят и се развиват в условията на активно и всестранно добросъседско сътрудничество, дружба и взаимопомощ. Това е напълно реална цел. Нашият, българският стремеж, е Балканският полуостров да се превърне в район на траен мир и стабилност, да живеем в атмосфера на доверие и взаимно уважение, в тясно приятелство с всички наши съседи. Към тази цел ние вървим неотклонно, тази цел Народна република България успешно осъществява в живота. *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

По възходяща линия се развиват отношенията ни със Социалистическа република Румъния на основата на марксизма-ленинизма и съюзния договор от 1970 г.

Искам особено да подчертая плодотворното въздействие, което имат върху цялостното развитие на българо-румънските отношения нашите традиционни срещи с генералния секретар на Централния комитет на Румънската комунистическа партия и президент на Социалистическа република Румъния Николае Чаушеску, на които разменяме мнения по двустранните отношения и актуалните международни проблеми.

Между нашите страни са подписани множество документи, които са солидна договорно-правна основа за развитие на сътрудничеството в различните области.

В политическата област ние поддържаме оживени контакти както по линия на парламентите и правителствата, така и по линия на нашите партии, на обществените и масовите организации. Установени са преки връзки между министерства и други ведомства, окръзи, градове и производствени колективи, което съдейства за взаимното запозна-

ване с опита на двете страни в процеса на тяхното социалистическо изграждане.

Динамично и със стабилни темпове нараства стокообменът, подобрява се неговата структура. През настоящата петилетка се очаква той да надхвърли 1200 млн. рубли срещу половин милиард през предишната петилетка, а делът на машините и съоръженията ще заеме около 62 на сто от общия стокообмен. На дългосрочна основа се осъществява икономическото и научно-техническото сътрудничество. Успешно се прилагат такива съвременни форми като промишлено коопериране и специализация, съвместно строителство на енергийни и промишлени обекти, пряко сътрудничество в областта на селското стопанство, транспорта, вътрешната търговия, туризма.

Разширява се сътрудничеството в областта на културата, науката, образованието.

Ние сме уверени, че и в бъдеще всестраниното сътрудничество между Народна република България и Социалистическа република Румъния все повече ще се разширява и задълбочава в съответствие с принципите на нашата велика революционна теория и на нашия реален социалистически обществен строй, в интерес за благото на българския и румънския народ, на по-нататъшното укрепване на социалистическата общност, на мира, дружбата и сътрудничеството на Балканите, в Европа и света.

Много добре, на стабилна и плодотворна основа се развиват връзките и сътрудничеството на Народна република България с нашите южни съседки — Република Гърция и Република Турция.

В отношенията си със своите южни съседи ние се ръководим неотменно от политиката на мирно съвместно съществуване между държави с различен обществен строй, на искрено желание за добросъседство и взаимноизгодно сътрудничество.

Израз на тази политика са подписаните с Гърция и Турция декларации за принципите на добросъседство, разбирателство и сътрудничество, както и множеството договори, спогодби и споразумения за активно сътрудничество в различните области, което е принос за осъществяване духа и Заключителния акт на Хелзинки, за задълбочаване на международното разведряване и в района на Балканите.

С Република Гърция ние установихме добросъседски отношения, които са пример за разбирателство и взаимноизгодно сътрудничество между страни с различен обществен строй. Укрепва и се задълбочава взаимното доверие между двете страни, утвърждава се атмосферата на приятелство между двата народа. Разширяват се политическите контакти по дър-

жавна и обществена линия. Радостен съм да заявя от тази най-висока държавна трибуна, че и двете страни констатира липсата на каквито и да било неуредени или „открити“ проблеми в своите отношения.

В непрекъснат възход са икономическите отношения. За последните три години взаимният стокообмен почти се удвои. Насърчителни резултати отбелязва сътрудничеството в областта на промишленото коопериране, транспорта, енергетиката, водното стопанство, селското стопанство, науката и техниката.

Значително развитие бележи културният обмен, разширяват се директните връзки между университетите, научните и културните институти и организации.

С приятно чувство очаквам новата си среща в края на тази седмица с министър-председателя, изтъкнатия политически деец и държавник на Гърция господин Константин Караманлис. Това ще бъде пета среща между нас от 1975 г. насам, факт, сам по себе си показателен и красноречив. Уверен съм, че и сега ние ще имаме удоволствието да се убедим в плодотворното развитие на българо-гръцките отношения и в благоприятните перспективи за тяхното още по-широко по-нататъшно развитие.

С удовлетворение можем да отбележим, че през последните години се издигнаха на нова, по-висока степен нашите отношения с Република Турция.

Важен импулс за благоприятно развитие на двустранните връзки на взаимноизгодна основа дават редовните срещи на най-високо равнище. Само в периода след Хелзинки ние сме имали четири срещи с първите ръководители на Турция. На последната ми среща с министър-председателя Бюлент Еджевит се договорихме да поставим българо-турските отношения на още по-широка основа. Бяха подписани „Съгласувани направления за по-нататъшно развитие на икономическото сътрудничество“ — документ, който по същество означава дългосрочна програма за разширяване и задълбочаване на икономическите връзки между двете страни. Успоредно с увеличаването на стокообмена се правят стъпки в областта на промишленото коопериране. Двете страни проявяват активност за реализирането на по-големи мероприятия в енергетиката, суровинните отрасли, селското стопанство. Тия дни бяха подписани генерално споразумение за сътрудничество в областта на транспорта и спогодба за морско и търговско корабоплаване, предвиждащи увеличаването и ускоряването на превоза на стоки, координиране на усилията за привличане на транзитен превоз от трети страни чрез взаимни улеснения и пр. Общо през последните години са подписани над 20 споразумения, които уреждат сътрудничеството в различни области.

Разширяват се контактите между държавните, обществените, културните и други организации. Активен обмен се извършва в областта на културата, образованието, спорта.

В близко време ще имаме удоволствието, отзовавайки се на поканата на г-н Еджевит, да направим приятелско посещение в съседна Турция, както и, надявам се, да приемем на официално посещение у нас президента на Република Турция господин Фахри Корутюрк. Няма съмнение, че и предстоящите ни срещи с уважаваните от нас видни турски ръководители ще дадат нови стимули за по-нататъшното развитие на нашите двустранни добросъседски отношения.

Главният резултат от положителното развитие на българотурските и българо-гръцките отношения е утвърждаването на дух и атмосфера на принципно, откровено, взаимноуважително и взаимноизгодно разглеждане на въпросите на нашето сътрудничество. Това е голяма придобивка, плод на съвместните ни усилия и заедно с това — солидна гаранция за по-нататъшното успешно и дългосрочно развитие на нашите всеотраслни връзки и добросъседство.

Нашите отношения с Република Кипър се развиват непрекъснато в дух на искрено приятелство и сътрудничество както в политическата, така и в икономическата и културната сфера. Ние приветствуваме това развитие, правили сме и занапред ще правим всичко необходимо за неговото по-нататъшно задълбочаване.

Още веднъж искам да напомня, че Народна република България винаги последователно е подкрепяла и сега продължава да подкрепя усилията за мирно и справедливо решаване на кипърския въпрос върху основата на запазване суверенитета, независимостта, териториалната цялост и необвързаността на кипърската държава.

Сътрудничеството с Народна социалистическа република Албания отбелязва напредък главно в областта на търговията. Дългосрочната спогодба за стокообмен и плащания предвижда взаимната търговия през настоящата петилетка да възлезе на 47 млн. рубли. За 1979 г. е предвидено увеличение на стокообмена със 17 на сто в сравнение с миналата година.

Българският народ се отнася с дълбока симпатия към гордия и свободолюбив албански народ. Искам отново да подчертая нашата готовност за пълно нормализиране и по-нататъшно развитие на отношенията между нашите две социалистически страни на основата на суверенното равенство и взаимното зачитане. Това би отговорило не само на най-съкровените чувства, но и на коренните интереси на нашите два народа, на безусловната и взаимна изгода за нашите две държави.

Позволете ми сега, по понятни причини, да се спра по-обстойно на отношенията ни със Социалистическа федератив-

на република Югославия. Както знаете, нашият неизменен стремеж е бил и е да изграждаме отношенията си с Югославия като със съседна социалистическа държава, в интерес на нашите братски народи, на мира и социализма на Балканите.

Мисля, че няма да бъде нито правилно, нито ще отговаря на истината, ако се сочат и акцентуват само негативните моменти в развитието на българо-югославските отношения.

Отношенията между двете страни през последните години отбелязват определено развитие, особено в икономическата област. Поддържат се контакти между нашата партия и Съюза на югославските комунисти, между обществено-политически организации, министерства, стопански организации, различни институти. Изградена е разклонена система от двустранни органи, в които се обсъждат въпроси на сътрудничеството в различни области. Ежегодно хиляди граждани на двете страни се срещат на масови гранични събори, нараства броят на туристите в двете направления. Границата между Народна република България и Социалистическа федеративна република Югославия е граница на мира.

На всеки пет години стокообменът ни се удвоява. През 1978 г. той възлезе на 192 млн. долара. Подобрява се неговата структура. Направени са известни стъпки за промишлено коопериране и специализация. И в областта на културния обмен е постигнат определен напредък.

Следва обаче ясно да се каже, че състоянието на българо-югославските отношения не отговаря нито на двустранните обективни потребности и реални възможности, нито на най-дълбоките и най-коренни интереси на нашите две съседни страни и народи, нито на представата на Народна република България за българо-югославското социалистическо добросъседство. Нещо повече, истината изисква да се каже, че напоследък се наблюдават опити на определени кръгове в Югославия да изострят нашите отношения, да ги тласнат по хлъзгавия път на конфронтацията и напрежението.

Какво е становището на Народна република България по тези въпроси?

Народна република България е готова да се сложи край на напрежението в българо-югославските отношения.

Народна република България е готова съвместно да обсъдим, да приемем и да осъществим необходимите мерки, които да издигнат на нов, още по-висок етап отношенията и сътрудничеството между Народна република България и Социалистическа федеративна република Югославия.

Народна република България е за установяване на истинско и трайно добросъседство между нашите две социалистически страни, между нашите братски славянски народи.

Искам още веднъж високо и ясно да заявя или по-скоро да повтора онова, което заявих и миналата година в Благоевград — Народна република България не е заинтересувана от изостряне на отношенията със Социалистическа федеративна република Югославия, изпълнена е с желание, воля и конструктивност да развива на равноправна и взаимноизгодна основа всестранно и активно политическо, икономическо и културно сътрудничество с нашата западна съседка. Не е България, която изостря отношенията с Югославия, и няма защо да се прехвърля вината и отговорността, както казва народът, от болната глава на здравата.

Повече от 20 години след Априлския пленум ние непрестанно и настойчиво предлагаме различни инициативи за подобряване на нашите отношения и сътрудничество. Ние и сега сме убедени, че е назряла историческата необходимост и са налице обективните предпоставки за издигане на българо-югославските отношения на нова висота — на висотата на отношенията между две дружелюбни съседни социалистически страни.

За съжаление нашата готовност и нашите инициативи се срещат със зле прикрити аспирации и намеса в нашите вътрешни работи, с продължаващата вече много години безпрецедентна по своите мащаби и по своето съдържание антибългарска пропагандна кампания, с действия, които не могат да бъдат оценени другояче освен като опити да се блокират конструктивните пътища за развитие на доверието, дружбата и сътрудничеството между нашите страни, да се поддържа и даже в определени периоди да се засилва напрежението в българо-югославските отношения.

Народна република България е заинтересувана да има на своите западни граници една мирна, стабилна и преуспяваща социалистическа Югославия. Това е ясно като бял ден и е изгодно за нас и в политическо, и в икономическо, и във всяко друго отношение. Ние желаем на югославската федерация, на всички нейни републики, в това число и на Социалистическа република Македония, нови успехи по пътя на социализма и благоденствието на югославските народи. Колкото по-добро е положението в Социалистическа федеративна република Югославия, толкова по-добре е това за социалистическа Народна република България. *(Ръкопляскания)* Единственото, което не е изгодно за България, което не сме приемали и няма да приемем — това са опитите да се пренебрегват или нарушават принципите на независимостта, равноправието и суверенитета, на ненамеса във вътрешните работи и ненакърнимост на установените граници. Политиката на хегемонизма няма и не може да има перспектива в развитието на българо-югославските отношения. *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Бих искал да засегна още един въпрос, с който, както показва опитът, се извършва в зависимост от конюнктурата активна политическа и пропагандна спекула. Това е въпросът за отношението на Народна република България към Социалистическа република Македония.

Социалистическа България не поставя под въпрос нито съществуването, нито принадлежността на Социалистическа република Македония към Социалистическа федеративна република Югославия. На тази спекула трябва да се сложи край. Тази политическа мъгла, която изкуствено и доста изкусно се създава, трябва веднъж завинаги да бъде разсята. Народна република България признава политическите реалности и държавните граници, създадени след Втората световна война, не е имала и няма териториални претенции нито към Социалистическа федеративна република Югославия, нито към който и да било от своите съседи. Ние изграждаме и ще изграждаме нашето социалистическо бъдеще в сегашните граници на страната. Но ние категорично отхвърляме каквито и да било териториални аспирации към нас и нямаме намерение да преотстъпваме нито Пиринския край, нито който и да било друг край от своята родина, от паметивека българска земя. (*Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания*)

Националният въпрос у нас е решен окончателно и категорично от самото население. Той е решен върху основата на марксистко-ленинското учение, при строго зачитане на доброволната и свободна самоизява на националното съзнание на отделните хора и гарантиране равни права за всеки гражданин независимо от националния произход, при безусловно премахване на всякакви национални привилегии. Народна република България няма никакви вътрешни проблеми, свързани с националния въпрос. И ние никому няма да позволим да се меси в нашите вътрешни работи и под каквото и да е предлог отвън да определя националното съзнание на нашето население. Това е въпрос на самото население, на всеки български гражданин. Него не можем да решаваме дори ние, от София, та камо ли пък други от която и да било съседна или далечна нам столица. (*Продължителни ръкопляскания*) Претенциите за „македонско малцинство“ нямат нито исторически, нито правни, нито каквито и да било други основания. Населението на Благоевградски окръг, за което се претендира, е неразривна част от българския народ и българската нация през целия процес на тяхното историческо развитие. Самото това героично и родолюбиво население свободно се е определило като българско и всеки опит да се угаси неговото българско национално самосъзнание предварително е обречен на провал. (*Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания*)

Говори се за „мостове на дружбата“. Да, мостове са нуж-

ни, но мостовите на дружбата трябва да бъдат здрави, а за да бъдат здрави, трябва да се градят върху сигурни и реални основи, върху реалното положение от двете страни на границата. Не може да се иска „мост на дружбата“ между българския и югославските народи да бъде едно несъществуващо малцинство в България, а същевременно на антибългарска основа в Социалистическа република Македония да се сее и отглежда вражда между нашите народи. *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Няма по-здрав и по-широк мост на дружбата между Народна република България и Социалистическа федеративна република Югославия от социалистическия обществен строй в нашите две страни, от развитието на широко и пълнокръвно двустранно сътрудничество във всички области на социалистическото строителство и обществения живот. *(Ръкопляскания)*

В този смисъл може само да се приветствува мисълта на др. Тито, „че развитието на сътрудничеството във всички области е пътят, който води към решаването на проблемите, към укрепването на доверието и на добросъседството между нашите страни“. Това е наша многолетна, неизменна позиция и трябва да заявя, че ако тази вярна постановка действително ще определя югославската политика, то пречки за нейното осъществяване от страна на България няма и не може да има.

Както е известно, в речта си в Благоевград миналата година аз предложих да подпишем тържествена декларация за взаимен отказ от териториални претенции и ненакърнимост на границите. Тогава ние изхождахме от това, че щом се отпратят към нас обвинения в териториални претенции, въпреки че и ние сме подписали Заключителния акт в Хелзинки и многократно сме декларирали за липсата на такива претенции към която и да е съседна страна, очевидно трябва да се направят допълнителни усилия и от двете страни за укрепване на доверието, за подобряване на атмосферата, което, дълбоко сме убедени, е от взаимен интерес за нашите народи.

Ние и сега поддържахме това предложение. Една такава декларация в духа на Хелзинки би допринесла за взаимно признаване на съществуващите реалности.

Какъв е единствено правилният и единствено плодотворен път, за да се отстранят съществуващите отрицателни моменти и фактори в българо-югославските отношения и да се даде зелена улица, вярна насока и нов позитивен тласък за тяхното решително подобряване и развитие?

Правилният път е да се седне на масата на преговорите и в дух на взаимно уважение и взаимно зачитане, спокойно и търпеливо, както подобава на две равноправни, при това социалистически страни, да се обсъждат и решават всички въ-

проси, от които зависи развитието и задълбочаването на нашите всестрани отношения и сътрудничество.

Мисля, че ще изразя вашето мнение, уважаеми другарки и другари народни представители, ако оттук, от тази наша най-висока държавна трибуна, отправя призив и предложение до другаря Тито да се срещнем, за да обсъдим на най-високо равнище, в дух на взаимно уважение и добра воля целия комплекс от проблеми на нашите двустранни отношения. Трябва да надделеят държавническата мъдрост и далновидност, трябва да се намери и ние вярваме, че при добра воля може да се намери изход и друм за развитие на българо-югославските отношения. В името на такава цел и на такава среща, на среща без каквито и да било предварителни условия, ние гостоприемно каним като наш уважаван гост др. Тито в София. (*Продължителни ръкопляскания*) Разбира се, ние сме готови да отидем по всяко време и на всяко друго място, което е удобно или приемливо за югославската страна.

Дълбоко сме убедени, че ако вървим по пътя на другарския диалог, върху основата на нашите велики революционни идеи, като зачитаме историята на нашите народи и съществуващите реалности, като спазваме принципите на равнопоставеността, националния суверенитет, ненамесата във вътрешните работи и ненакърнимостта на държавните граници, ще можем успешно да развиваме нашето сътрудничество, да издигнем двустранните отношения в образец на социалистическо добросъседство.

Такава е, другарки и другари, нашата балканска политика. Нашата страна и занапред ще продължава да отделя особено внимание и ще полага всички възможни усилия за утвърждаване на Балканския полуостров като район на мир и сигурност, на добросъседство, разбирателство и плодотворно сътрудничество.

Другарки и другари народни представители!

С дълбоко удовлетворение можем да кажем, че като цяло отношенията на България с развиващите се страни се развиват устойчиво и по възходяща линия.

В обстановката на изменящото се съотношение на силите в света — в полза на мира, социалния напредък и социализма, националноосвободителното движение в Азия, Африка и Латинска Америка завоюва нови успехи, засилва своята роля като един от главните фактори на световния революционен процес.

Въпреки трудностите, създавани от империалистическите, расистките и неоколониалистските сили, редица страни уверено поеха пътя на социалистическата ориентация, а в останалите укрепва единството на левите и демократичните сили. Расте влиянието на реалния социализъм и на марксистко-ленинските идеи.

Верни на своите революционни убеждения и на комунистическия идеал, ние изпитваме искрена симпатия към развиващите се страни и им оказваме безкористна морално-политическа и материална подкрепа. В своите отношения с тях Народна република България се придържа към принципите на равнопоставяне и взаимноизгодно сътрудничество. Ние приветствуваме и поддържаме естествения стремеж на развиващите се страни да установят пълен контрол над природните си ресурси, да развиват производителните сили и своята национална култура, подкрепяме исканията им за преустройство на международните икономически отношения върху справедлива и демократична основа. Ние недвусмислено се обявяваме против реакционните поглъщания на империализма, против опитите му да противопоставя развиващите се страни едни на други, да сее омраза и раздори, да провокира военни конфликти между тях. Ние подпомагаме техните усилия да укрепят държавната си независимост.

Нашата принципна политика дава добри плодове — с почти всички от освободилите се страни ние осъществяваме интензивни, многообразни, разширяващи се контакти и сътрудничество.

Нека разгледаме примерно връзките на България с арабския свят. Нашата принципна позиция по блискоизточната криза е добре известна на всички. Повече от 20 години ние неотстъпно отстояваме справедливото дело на арабските народи в борбата им срещу ционизма и империализма, подпомагаме тази борба политически и материално, поддържаме активни контакти с редица арабски държави, в това число на най-високо равнище.

Близки, приятелски връзки се установиха между нашата страна и Народнодемократична република Йемен. По време на нашето посещение там през октомври 1978 г. подписахме Декларация за дружба и сътрудничество. Неотдавна на посещение у нас беше министър-председателят Али Насър Мохамед. Нашето сътрудничество с тази арабска страна навлезе в качествено нов етап.

Много добри са отношенията ни с Алжир, Либия, Ирак, Сирия. С тях ни сближават общите становища по важни въпроси на борбата с агресивните и проимпериалистически сили в тази част на света. Бих искал да отбележа Декларацията за развитие на приятелството и сътрудничеството, подписана по време на посещението на нашата партийно-правителствена делегация в Либия през декември 1976 г. През май 1977 г. на посещение у нас бе министър-председателят Джалуд, а през юни 1978 г. — държавният глава полковник Кадафи. Тези визити дадоха силен тласък на политическото, икономическото и научно-техническото сътрудничество с Либия. От съществено значение за нашите връзки

с арабските страни бяха също така посещенията у нас на вицепрезидента на Ирак Маруф и на председателя на сирийско-българското дружество Рифаат Асад през 1978 г.

Постоянен напредък бележат традиционно добрите отношения на Народна република България с Тунис, Мароко, Мавритания и други арабски държави. Съвсем наскоро, в средата на май, предстои посещение у нас на туниския министър-председател Хеди Нуира.

България е търсен икономически и търговски партньор в арабския свят. Там ние извършваме широка строителна, проектантска и геологопроучвателна дейност. Понастоящем в този район работят над 4500 наши специалисти.

Красноречива проява на принципната и конструктивна политика на Българската комунистическа партия и Народна република България бяха срещите и разговорите, които проведохме по време на нашето посещение през миналата година в Нигерия, Ангола, Мозамбик и Етиопия. Не ще и дума, договорите за дружба и сътрудничество с Народна република Ангола и Народна република Мозамбик, Декларацията за развитието на отношенията на дружба и сътрудничество със Социалистическа Етиопия са жалони на отношения от нов тип със страните от Африка. Те са нашият принос към укрепването на връзките между реалния социализъм и младите държави, тръгнали по пътя на радикални социални преобразования. През идните два месеца ще посрещнем като скъпи гости на нашата страна президента на Мозамбик Самора Машел и министъра на външните работи на Нигерия Адефопе.

Общи интереси и сходни позиции по международните въпроси характеризират и нашите отношения с повечето от останалите африкански страни, с които поддържахме дипломатически и икономически отношения — Гвинея, Танзания и други.

Народна република България винаги твърдо и последователно е поддържала борбата на народите от Южна Африка и целия континент против неоколониализма, расизма и апартейда. Бих искал да ви уверя, че народите в Южна Африка високо ценят нашата принципна политика.

Значителни прогресивни промени настъпиха и в Азия. С повечето големи азиатски страни ние отдавна поддържахме приятелски взаимоотношения. Неизменна е нашата политика по отношение на Индия, чиято конструктивна международна позиция е важен положителен фактор на азиатския континент.

Убедени сме, че предстоящата визита на президента Реди у нас ще даде нов импулс на интензивното сътрудничество между двете страни. Победата на Априлската революция в Афганистан и националната антиимпериалистическа революция в Иран разкриват нови перспективи за задълбочаване на

връзките, за обогатяването им с нови политически, икономически и културни измерения. В началото на юли очакваме у нас президента на Демократична република Афганистан Нур Мохамед Тараки. Предвижда се министърът на външните работи на Народна република България да посети страните — членки на източноазиатската организация АСЕАН — Индонезия, Малайзия, Сингапур, Тайланд, Филипините. С тях вече са подписани спогодби за стокообмен, научно и културно сътрудничество. Вярваме, че засилването на нашите връзки с тези страни ще има положително отражение както върху международните отношения на Народна република България и нашите партньори, така и върху общото оздравяване на международния климат.

Нормални междудържавни отношения поддържахме с Бангладеш, Пакистан, Бирма, Шри Ланка и други азиатски страни.

Сравнително ново и важно географско направление на нашата външна политика са страните от Латинска Америка. През последните пет години двустранните отношения със страните на този регион бяха активизирани. Осъществени бяха посещения на наши правителствени и парламентарни официални делегации. Подписани са общо 42 договора и спогодби в областта на икономиката, науката, техниката и културата, без да смятаме тези с Куба.

Посещението на президента на Мексиканските съединени щати Хосе Лопес Портильо в нашата страна през 1978 г. и нашата визита там в началото на април т. г. даде начален тласък на сътрудничеството ни с тази голяма латиноамериканска страна с хилядолетна история и култура, с активна и конструктивна международна политика. Тези визити на най-високо равнище укрепиха и разшириха политическите, икономическите и културните връзки между двете страни, затвърдиха сред общественото мнение в Мексико убеждението, че Народна република България е достоен и полезен партньор за сътрудничество.

Бих искал да подчертая, че в Латинска Америка, както и навсякъде другаде, нашата политика се ръководи открай докрай от високопринципни, обосновани и безкористни мотиви. Ние не искаме и не се опитваме да налагаме своите разбирания на латиноамериканските страни, не се намесваме в техните вътрешни работи. В същото време искрено уважаваме и подпомагаме техните усилия да се освободят от опека на империалистическите корпорации, от чуждестранната зависимост. Ние сме солидарни със засилващата се борба на народите от Латинска Америка срещу реакцията и терора, за демократични права и социален прогрес.

Тук бих искал да отбележа, че движението на необвързаните държави стана особено важен фактор в съвременния

международен живот. Ние изразяваме увереност, че VI конференция на необвързаните страни, която ще се проведе през септември т. г. в Хавана, отново ще потвърди решимостта на преобладаващото мнозинство от участниците в това движение да се борят против империализма и войната, против натиска да бъде отклонено движението от единствено правилния му антиимпериалистически път, да бъде откъснато от своя естествен съюзник — световната социалистическа общност. Ние сме убедени, че конференцията на необвързаните страни в Хавана ще допринесе за по-нататъшно сплотяване на силите на мира и прогреса в света.

Другарки и другари народни представители!

През последните години, особено след подписването на Заключителния акт от Хелзинки, разведряването все по-осезаемо въздействува върху отношенията на Народна република България с развитите капиталистически държави в Европа, Америка и Азия.

Разбира се, ние имаме съществени различия с тези държави по редица принципни въпроси на международната политика, но имаме и общи интереси. Сред тях на първо място е жизненият за всички хора по земята въпрос за запазването на мира. Основната цел, същината на нашата политика към развитите капиталистически държави беше и си остава укрепването на мира, по-нататъшното развитие на взаимноизгодните отношения в съответствие с принципите на мирното съвместно съществуване. Досегашните резултати на тази конструктивна политика, която провеждаме съвместно със Съветския съюз и другите братски страни от социалистическата общност, потвърждават нейната разумност и плодотворност.

Особено важна роля за създаване на необходимите предпоставки и условия за разширяване на двустранните отношения, за по-нататъшно укрепване на мира и сигурността играят разширяващите се лични контакти и срещи на високо и най-високо равнище.

Няма друг период в нашата история, през който да сме поддържали толкова многообразни взаимноизгодни връзки с развитите капиталистически държави в икономическата и научно-техническата област. Тези връзки обхващат широкия търговски обмен, осъществяването на съвместни икономически и технически проекти, промишленото коопериране с най-големи фирми във Федерална република Германия, Франция, Италия и други. Достатъчно е да посоча, че стокообменът ни с развитите капиталистически държави в сравнение с 1955 г. се е увеличил над 30 пъти, а това означава, че тези държави виждат в Народна република България търсен и уважаван партньор.

В областта на културния обмен ние буквално можем да говорим за „преоткриване“, което Западът направи на культу-

рата на древна и нова България. Почти няма световна столица — от Вашингтон през Лондон и Париж до Токио, която да не е влязла във вълнуващ досег със забележителните традиции и постижения на нашия народ в културата и изкуството. Особено се засилва културният ни обмен с тези страни в навечерието на 1300-годишнината от основаването на българската държава.

Накратко бих искал да се спра на отношенията ни с някои от нашите главни партньори на Запад.

Отношенията на България с Федерална република Германия се заякчават и разширяват, дават полезни и за двете страни резултати. Декларацията, която подписахме с федералния канцлер Хелмут Шмидт по време на моето посещение във Федерална република Германия, играе съществена роля за развитието на нашите взаимоотношения с тази страна. Само след няколко дни г-н Шмидт ще направи официално посещение в България, по време на което се готвим да подпишем нови документи от съществено значение за двустранните ни връзки.

Ние укрепваме и задълбочаваме нашето сътрудничество и с Френската република. Съвместно търсим нови форми и пътища за още по-активни политически, икономически, културни и други контакти съобразно сходството във вижданията ни по редица въпроси на международната политика и съобразно нарасналите възможности на двете страни. Както е известно, тези дни ми бе предадено послание от президента Валери Жискар д'Естен и покана да посетя Франция. Вярвам, че това посещение ще се осъществи в близко бъдеще и ще открие нова страница в развитието на българо-френските отношения.

След нашето посещение двустранното ни сътрудничество с Италия се развива още по-интензивно. Набелязани са нови проекти, които създават стабилна основа за по-нататъшно разширяване на икономическото, промишленото и научно-техническото сътрудничество.

Особено благоприятно се развиват двустранните ни отношения с Република Австрия. Откровени и плодотворни разговори с президента Рудолф Кирхшлегер и с федералния канцлер Бруно Крайски проведохме и по време на миналогодишното ни посещение. На срещите с австрийските държавни ръководители ние водим откровен диалог не само по въпросите на двустранните отношения, които с всяка нова среща се разширяват и задълбочават, но и по главните международни въпроси. По наше мнение отношенията между България и Австрия са до голяма степен образец на отношения между държави с различни обществено-политически системи.

Имаме всички основания да смятаме, че неотдавнашното посещение на президента на Португалия генерал Рамальо

Еаниш у нас и проведените разговори ще стимулират по-нататъшното развитие на българо-португалските отношения.

Напредък има в развитието на отношенията ни с Холандия и Белгия. Осъществяват се посещения на равнище на министри на външните работи, разменят се парламентарни делегации, извършва се значителен културен обмен. Нашата страна активизира сътрудничеството си с Швейцария и със скандинавските страни. И с тях имаме полезен обмен на мнения по политически въпроси, разширяваме деловите и търговските връзки, запознаваме се взаимно с постиженията в областта на културата.

Макар че с Испания установихме дипломатически отношения сравнително неотдавна, вече успяхме да поставим здрава договорно-правна основа за двустранното ни сътрудничество.

Ние високо ценим успешното и плодотворно развитие на двустранните отношения между България и Япония. По време на посещението ни в тази страна през миналата година се убедихме, че и Япония споделя тази оценка. Все по-значителни перспективи се откриват пред нашето сътрудничество, по-специално в областта на икономиката, науката и техниката.

Народна република България полага усилия за разширяване на сътрудничеството и с Великобритания, САЩ и Канада. Ползена форма за това са консултациите между министерствата на външните работи по ред въпроси от взаимен интерес.

Полезни срещи и разговори проведохме и с редица ръководители на социалистически партии в Западна Европа, като Вили Бранд, Франсоа Митеран, Улоф Палме и други.

В близко бъдеще ни предстои да проведем нови срещи и консултации на различни равнища с ръководни дейци на капиталистически страни от Европа, Азия и Америка. Всичко това показва, че днес Народна република България има такива динамични и перспективни отношения с развитите капиталистически страни, каквито не е имала никога в миналото.

Международната дейност на нашата страна намира израз не само в междудържавните отношения, тя се осъществява и по линия на Българската комунистическа партия, на Българския земеделски народен съюз, на обществените, профсъюзните, младежките, женските и други организации.

Укрепват и връзките на Народното събрание с парламентарите на различните страни. Високо признание за нашата активност в междупарламентарната дейност бе проведеният в България конгрес на Интерпарламентарния съюз през 1977 г.

Както виждате, другарки и другари, няма област в международния живот, в която нашата страна да не дава достоен

принос в интереса на мира, сътрудничеството и разбирателството между народите. Около кръглата маса на преговорите и разговорите, на доброжелателството и доверието ние решаваме актуални проблеми на двустранните отношения, стремим се да сближаваме, а не да отдалечаваме и противопоставяме нашата страна на другите близки и далечни страни и народи. Показателен в това отношение е фактът, че ако преди десетина години размяната на посещения на най-високо равнище беше изключително рядко събитие, то през 1979 г. се предвиждат 16 такива срещи и разговори, 5 от тях в чужбина, 11 — в България. Само онези, които не са пожелали да седнат с нас край кръглата маса за откровен диалог, могат да имат някакви „претенции“ към външната политика на България, но то остава за тяхна сметка.

В навечерието на 35-та годишнина на Деветосептемврийската социалистическа революция със законна гордост можем да заявим: международният авторитет на нашата родина непрекъснато расте, а нейната последователна, градивна и миролюбива външна политика намира все по-широко разбиране и признание на Балканите, в Европа и в света. *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Другарки и другари народни представители!

Такива са основните резултати от вътрешната и външната политика на нашата държава.

В заключение бих искал да изразя увереността на Централния комитет на партията, на Държавния съвет и правителството на Народна република България, че българският народ, всички трудещи се сега, в навечерието на 35-годишнината от социалистическата революция в нашата родина, ще мобилизират мисъл, сили и воля, ще разгърнат още по-нашироко своята инициатива и творчество за ускоряване на икономическото ни развитие; за изпълнение и преизпълнение на социално-икономическия план на страната особено по натуралните и качествените показатели; за повсеместно усъвършенстване организацията на труда и най-пълно използване на безпределните възможности на социалистическия строй. От това са заинтересувани както обществото като цяло, така и всеки гражданин на нашата страна, защото това именно е определящото условие за непрекъснато издигане на материалното и културното благосъстояние на нашия народ.

Ние също така сме уверени, че нашият народ и неговият върховен орган на държавната власт — Народното събрание, както винаги досега ще подкрепят не само принципите и насоките на нашата вътрешна и външнополитическа дейност, но и практическите усилия, които партията, Държавният съвет и правителството полагат за тяхното успешно осъществяване. Защото всичко, което вършим, вършим го в интерес на стра-

ната и народа, на борбата за тържеството на социализма, в интерес на мира на Балканите, в Европа и в света.

Благодаря за вниманието! (*Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания*)

Председател д-р Владимир Бонев: Другарки и другари народни представители! Мисля, че ще изразя единодушното мнение на народните представители, ако се обърна с думи на искрена благодарност към др. Тодор Живков за неговата забележителна реч по вътрешната и външната политика на Народна република България, която той произнесе пред настоящата сесия на Народното събрание. Няма съмнение, че тази реч, като израз на мислите и възжеланията на народа, придава особено значение на десетата сесия и ще служи за по-нататъшната наша дейност за осъществяване в живота на вътрешната и външната априлска политика на партията.

Давам думата на др. Петър Танчев — секретар на Българския земеделски народен съюз, първи заместник-председател на Държавния съвет и председател на Комисията по външната политика, който от името на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и на Българския земеделски народен съюз ще предложи проект за решение на Народното събрание във връзка с речта на др. Тодор Живков.

Петър Танчев: Уважаеми другарки и другари народни представители! Ще ви прочета проект за

РЕШЕНИЕ

на десетата сесия на Седмо Народно събрание във връзка с речта на първия секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България другаря Тодор Живков за вътрешната и външната политика на Народна република България

Народното събрание с дълбоко удовлетворение изслуша речта на др. Тодор Живков — първи секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България, за вътрешната и външната политика на Народна република България.

Оценките, изводите и задачите, които се съдържат в речта, отразяват дълбоката социалистическа същност на вътрешната и външната политика на Българската комунистическа партия, проникната от грижата за всестранныя възход на страната, за непрестанно издигане на материалното и духовното равнище на народа, за добруването и щастнето на

всеки труженик в условията на мир и международна сигурност. Народното събрание дава най-висока оценка на личното участие на др. Тодор Живков в разработването и провеждането на тази политика, на неговия забележителен теоретичен и практически принос за утвърждаване на ленинските принципи, стил и ръководство в социалистическото изграждане на Народна република България. *(Ръкопляскания)*

Народното представителство със задоволство констатира, че успешно се изпълняват решенията на Единадесетия конгрес на Българската комунистическа партия и на Националната партийна конференция. Със своята научна обоснова- ност, принципиалност и динамизъм априлската линия на партията осигурява непрестанен икономически и културен напредък на родината, голям престиж на Народна република България на международната арена.

Изразител на народната воля, Народното събрание с пълно единодушие приема речта на др. Тодор Живков като ръководство за работа в по-нататъшното последователно осъществяване решенията на Единадесетия конгрес на Българската комунистическа партия и на Националната партийна конференция.

Народното събрание е уверено, че работниците, селскостопанските труженици, народната интелигенция и младежта — целият български народ, ще вложат и занапред своите сили и възможности, своята енергия и присъщото си творческо дръзновение за осъществяване стратегическия курс на партията за висока ефективност и високо качество.

Сега главното е още по-пълно да се мобилизират усилията на всеки трудов колектив, на всяко работно място за по-нататъшно усъвършенстване социалистическата организация на труда и плановото ръководство на икономиката, за последователно прилагане на икономически подход, за бързо внедряване на съвременните постижения на науката и техниката в практиката, за разкриване и пълно оползотворяване на огромните резерви на нашето социалистическо народно стопанство.

Народните представители още веднъж изразяват пълната си подкрепа на правилната, принципна и конструктивна външна политика на Народна република България и единодушно одобряват външнополитическата дейност на държавата след Единадесетия конгрес, провеждана неотклонно от Централния комитет на партията, Държавния съвет и правителството на Народна република България. *(Ръкопляскания)*

Народното събрание с особено задоволство отбелязва успешното развитие на отношенията на Народна република България със Съюза на съветските социалистически републики и братските социалистически страни като главно направление на нашата външна политика, активното участие на

България в Съвета за икономическа взаимопомощ и Варшавския договор. Курсът на всестрани сближаване и интеграция със Съветския съюз, на все по-тясно сътрудничество и интеграция с другите братски държави ще бъде и занапред крайгълен камък на нашата външна политика, гаранция за сигурността, суверенитета и националното преуспяване на Народна република България.

Народното събрание изразява пълна и единодушна подкрепа на политиката на Народна република България на Балканите. Това е политика принципна, активна, конструктивна и изцяло отговаряща на жизнените интереси на нашия народ и на другите балкански народи, на интересите на мира, сигурността и сътрудничеството в тази част на света. Необходимо е и занапред тази политика да се осъществява последователно и настойчиво, неуморно да се работи за изграждане на отношения на добросъседство и широко сътрудничество на принципна основа с балканските страни и народи.

Народното събрание оценява положително активното и плодотворно развитие на връзките на нашата държава със страните от Азия, Африка и Латинска Америка. Тези връзки трябва да се задълбочават и укрепват в съответствие с принципите на солидарност, интернационализъм и сътрудничество, в интерес на мира и социалния прогрес.

Сесията оценява като правилна и успешна политиката на Народна република България по отношение на развитите капиталистически страни в съответствие с принципите на мирното съвместно съществуване. И занапред главната цел на нашата политика в тази област следва да бъде необходимостта да се премахне опасността от разрушителна ядрена война. В съответствие с Устава на ООН България ще дава все по-активен принос за претворяване в живота решенията от Хелзинки, за необратимото възтържествуване на разведряването, за разоръжаване и превръщане на трайния мир и взаимноизгодното сътрудничество в основна норма на международния живот.

Народното събрание призовава целия български народ на всеотдайна работа и борба, на масово социалистическо съревнование в чест на 35-та годишнина от Деветосептемврийската социалистическа революция за изпълнение и преизпълнение на насрещните планове, за претворяване на партийната политика в живота, за по-нататъшно засилване приноса на родината ни в борбата за тържеството на делото на социализма, за укрепване на мира и сигурността на Балканите, в Европа и в целия свят. *(Ръкопляскания)*

Председател д-р Владимир Бонев: Желает ли някой от народните представители да направи предложение за изменение или допълнение на проекторешението? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които са съгласни с предложеното проекторешение от парламентарните групи на Българската комунистическа партия и на Българския земеделски народен съюз, да вдигнат ръка.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно. (*Ръкопляскания*)

Другарки и другари народни представители, с това дневният ред на нашата сесия е изчерпан.

Закривам десетата сесия на Седмо Народно събрание.

(Закрито в 18 ч. и 40 м.)

Председател: **д-р Вл. Бонев**
Заместник-председател: **Н. Георгиев**